

19-03-2009

Sagsnr.
2009-28088

Dokumentnr.
2009-161702

Bilag 1 til Demografi udvikling - konsekvenser

I herværende indstilling omkring Demografiudvikling og økonomi beregnes de økonomiske konsekvenser af, at der er en langt større stigning i børnetallet end forventet. I dette notat uddybes konsekvenserne af de påviste udsving i befolkningsprognosens forudsigelser.

Helt overordnet kan man sige, at befolkningsprognosen leverer grunddata til to systemer: Demografimodellen og Behovsprognosen.

Hvis befolkningsprognosen forudsigelser ligger langt fra det reelle børnetal, så får det betydning på både drifts og anlægssiden på både kort- og lang sigt.

Drift

Den store udfordring i forbindelse med driftssiden er, at når budgettet/driftsrammen besluttet, så gøres dette ud fra et politisk besluttet serviceniveau, som er omdannet til en pladspris. I meget grove træk kan man sige, at antallet af børn gange pladsprisen udgør rammen. Det vil sige, at hvis der er langt flere børn reelt, end det antal, der blev beregnet ud fra i budgettet, så vil det være nødvendigt enten at

reducere serviceniveauet for alle børn eller øge budgetrammen.

Kort kan man sige, at budgettet genereres ved at sige:

x antal børn (i befolkningsprognosen) gange y pladspris (politiske serviceniveau) = z driftsramme

Hvis x stiger markant efter vedtagelse af budgettet og dermed driftsrammen, så er der kun to muligheder, enten skal y reduceres tilsvarende, og ellers skal z forøges svarende til det stigende antal børn gange pladsprisen.

Anlæg

Den store udfordring i forbindelse med anlægssiden er, at når man skal planlægge kapacitets-justeringer, så kræver det noget tid, således tager det cirka 1½ til 2 år at bygge en daginstitution, og det tager mellem 4 og 5 år at bygge en ny skole. Det vil sige, at hvis man først ved en efterregulering af befolkningsprognosen via de aktuelle befolkningstal i indeværende år får afdækket, at der er langt større børnetal end forventet, så kan man ikke nå at planlægge byggeri til dækning af behovet, og de løsninger, man i stedet for kan finde, vil ofte bære præg af, at de er midlertidige eller meget dyre, fordi der ikke er tid til at finde de mest hensigtsmæssige løsninger (økonomisk og geografisk) og etablere dem.

Samlet

Problemerne med fejlskøn i børnetallet er lige store på 0-5 årsområdet og på skoleområdet. Og et stigende børnetal og en uændret budgetramme betyder på hele området, at det er nødvendigt med enten en servicereduktion eller en øget budgetramme; for serviceniveauet er lagt efter det antal børn og den budgetramme, der var beregnet ved årets start.

Men problemet kommer ikke helt ens til udtryk og heller ikke helt på samme tid.

Således gælder det for dagtilbud, at problemet har følgende forløb, hvis man isoleret ser på 2009 og frem:

1. Fra januar 2009 mangler der fysisk kapacitet i form af pladser, fordi der meldes børn ind hver dag hele året, og presset på ventelisterne og private ordninger vil stige. Det vil være nødvendigt at iværksætte akut udbygning af pladser for at overholde pasningsgarantien, hvilket i en del tilfælde vil medføre højere pladspriser, fordi hurtige pladser ofte er dyre pladser (jf. indstilling den 25. februar med handleplan for pasningsgarantien, hvor hele denne problematik er udfoldet).

Det vil sige, at der fra starten af året mangler både fysisk

kapacitet og driftsmidler.

2. Problemet vil fortsætte i årene fremover, til børnetallet falder, hvis der systematisk kompenseres med færre midler, end der er børn, det kan kun løses med en servicereduktion eller øget budgettramme.
3. Problemet vil ydermere fortsætte, hvis ikke det vedtages allerede nu at påbegynde etablering af de institutionspladser, som der skal bruges for at løse behovet i årene fremover.

Således gælder det for skoler, at problemet har følgende forløb, hvis man isoleret ser på 2009 og frem:

1. Der mangler ikke pladser fra januar 2009, fordi man på skole- og fritidshjemsområdet ikke kan have ventelister. Således kommer problemet her til udtryk i, at der dels vil være flere børn i de kommunale og private skoler, end der er afsat midler til, og dels vil der være flere nye børnehaveklasser fra august 2009, som der ikke er drift til, og hvor der kan mangle kapacitet. Dette betyder, at der mangler midler til drift af det kommunale tilbud samt midler til at betale for de private tilbud. Men der vil ikke være synlige ventelister.

Det vil sige, at der fra starten af året mangler driftsmidler, mens der først mangler fysisk kapacitet tidligst fra august 2009.

2. Problemet vil fortsætte i årene fremover, til børnetallet falder, hvis der systematisk kompenseres med færre midler, end der er børn, det kan kun løses med en servicereduktion eller øget budgettramme.
3. Problemet vil ydermere fortsætte, hvis ikke det vedtages allerede nu at afsætte anlægsmidler til den skole-udbygning, som er beskrevet i anlægsønskerne til Budget 2009 og Budget 2010.